អង្គុយយំសិន យំទាល់តែអស់ចិត្ត ទើបគាត់ចាប់សរសេរតទៅទៀត ។

❑ ❑
❑

យួនវៀតមិញបោកខ្មែរកម្ពុជាក្រោម

ថ្ងៃទី២១-៥-៤៩ បារាំងសំរេចប្រគល់ទឹកដីខ្មែរកម្ពុជាក្រោមឲ្យម្ចាស់ដើមវិញ។ ខ្មែរកម្ពុជាក្រោមគ្មានអ្នកចេះដឹងដឹកនាំតវ៉ានឹងគេ ដូច្នេះទឹកដីកម្ពុជាក្រោមត្រូវធ្លាក់ក្នុងកណ្តាប់ដៃយួន ដោយស្របច្បាប់ជាលើកទី២ ។

រឿងនេះបារាំងគ្មានកំហុសទេ ព្រោះកាលណោះបើរាជការខ្មែរបានទឹកដីកម្ពុជាក្រោមពីបារាំង គេអាចប្រៀបបានទៅនឹងសត្វស្វាដែលបានផ្លែដូងអញ្ចឹងដែរ ។ ទឹកដីកម្ពុជាក្រោមស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតត្រារបស់បារាំង អស់រយៈពេលជិតមួយសតវត្ស ។ តែរាជការខ្មែរសោះអង្គើយមិនរវល់ខ្វល់នឹងរៀបចំគំរោងផែនការដើម្បីគ្រប់គ្រងទាល់តែសោះ ។

ផ្ទុយទៅវិញ យួនមានផែនការរបស់វា ដោយគ្រោងទុកតាំងពីឆ្នាំ១៩៤៥មកម្ល៉េះ

★ មុនដំបូងវាចាត់ការសម្លាប់ និងកំចាយរាស្ត្រខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ជាពិសេសអ្នកចេះដឹងឲ្យស្លាប់អស់ ។ អ្នកដែលនៅសល់ពីស្លាប់ ក៏រត់ខ្ចាត់ខ្ចាយចោលស្រុករប៉ាត់រប៉ាយខ្លោចផ្សា ។

★ បន្ទាប់មក វារៀបចំរបៀបគ្រប់គ្រងដោយបំបែកជាក្រុមៗ ។ វាដឹងថាក្រុមនេះត្រូវធ្វើនេះ ក្រុមនោះត្រូវធ្វើនោះ ។

ព្រោះហេតុដូចនេះហើយ បានជានៅពេលដែលបារាំងដកថយពីកម្ពុជាក្រោមភ្លាម វាមានគ្នាវាពេញគ្រប់ក្រសួង ។ រួចហើយវាក៏អនុវត្តផែនការកំទេចខ្មែរកម្ពុជាក្រោមតទៅទៀត ។

ដើម្បី«តបស្នងសងគុណ» ដែលខ្មែរបានជួយវាកំទេចដេញបារាំង យួនវៀតមិញក៏ប្រមូលខ្មែរកម្ពុជាក្រោមដែលជាសមាជិកសមាគមមិត្តភាពខ្មែរ-យួនទាំងអស់រួចនាំយកទៅទុកឲ្យស្លាប់ចោលផ្នឹងនៅហាណូយ មានលោកសឺង-ភឿករតន៍ និងលោកឡាំ-ផៃជាដើម ។ រួចហើយវាលប់បំបាត់ឃ្លា «សមាគមមិត្តភាពខ្មែរ-វៀតណាម»ភ្លាមកុំឲ្យបែកការណ៍ ។ តែវារក្សាឃ្លានេះទុកនាំយកមកប្រើ ដើម្បីបោកខ្មែរនៅកម្ពុជាកណ្តាលមួយលើកទៀត ។

★ ដូចយើងឃើញស្រាប់ហើយថា បន្ទាប់ពីបានចូលមករាតត្បាតក្នុងស្រុកខ្មែរ ដោយដាក់បន្តុបអាយ៉ងវារួចស្រេចបាច់ក្នុងថ្ងៃ៧-១-៧៩, នៅថ្ងៃ១៨-២-៧៩ យួនហាណូយកុម្មុយនិស្តក៏នាំឃ្លា«មិត្តភាពវៀតណាម-កម្ពុជា» មកឡើងវិញភ្លាម ដើម្បីបោកខ្មែរម្ដងទៀត ។ ប្លែកតែពាក្យមួយម៉ាត់គឺវាថា «កម្ពុជា» ជំនួស «ខ្មែរ» តែប៉ុណ្ណោះ ។

ដើម្បី «តបស្នងសងគុណ» វាស្រ្តខ្មែរកម្ពុជាក្រោមដែលខំធ្វើស្រែ ធ្វើចំការ ចិញ្ចឹមសត្វ រួចបង់ពន្ធ (Nguget Phi) ឲ្យវានោះ, វាបិទសាលារៀនជាភាសាខ្មែរភ្លាម។ បន្ទាប់មកទៀត វាចេញប្រកាសបិតគ្រប់ទីកន្លែងថា ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ជាជនជាតិយួន ទោះបីអ្នកណាចេះឬមិនចេះភាសាយួនក៏ដោយ ។ រឿងនេះព្រះសង្ឃខ្មែរកម្ពុជាក្រោម បានធ្វើបាតុកម្មប្រឆាំងយ៉ាងខ្លាំងក្លាណាស់ ។

ផែនការទី១របស់វាបានសំរេចដូចបំណង ។ រួចហើយនៅខែមិនា១៩៥៨ វាក៏ប្រែឈ្មោះពីវៀតមិញថាជាវៀតកុងទៅវិញ តែវាជាក្រុមដដែល ជាយួនហាណូយដដែល ដែលធ្វើតាមបញ្ជាផែនការរបស់ហូ-ជីមិញទាំងអស់ ដើម្បីនិងវាតទីយកទឹកដីកម្ពុជាកណ្ដាលតទៅទៀត ។

ក្រោយពីសឹង-ង៉ុកមិញបង្កើតបានខ្មែរវៀតមិញនៅថ្ងៃទី១៩ និងទី២៨ ខែមិថុនា ១៩៥១មក, នៅថ្ងៃ២០-៩-៥២ ហូ-ជីមិញបានប្រកាសជាឱឡារិកនិងដាច់ណាត់ដើម្បីជាបណ្ដាំថា ៖

គោលជំហរយុទ្ធសាស្ត្ររបស់យើង គឺត្រូវយកវៀតណាមឲ្យបានទាំងមូល ព្រមទាំងប្រទេសលាវ និងប្រទេសខ្មែរ ចាប់តាំងពីមាត់ទ្វារនៃប្រទេសចិនភាគខាងត្បូង រហូតទៅដល់ជ្រោយទឹកខ្មៅ, ពីជួរភ្នំឥណ្ឌូចិនប៉ែកខាងកើត រហូតទៅទល់ត្រើយទន្លេមេគង្គ (**Notre objectif stratégique est de reprendre tout le Viêt Nam, le Laos et le Cambodge, de la porte de la Chine à la pointe de Camau, de la côte de l'indochine aux rives de Méking**) ។

ព្រោះហេតុនេះហើយបានជាទាំងវៀតមិញ ទាំងវៀតកុង ទាំងខ្មែរអាយ៉ងដែលជាអតីតខ្មែរវៀតមិញ វាខំប្រឹងប្រែងអនុវត្តតាមបណ្ដាំនេះ ។ ក្នុងកំឡុង២០ឆ្នាំ វាបង្កើតបានឈ្មោះ «អង្គការអនាមិក» ដែលមានសភាពខ្មោងងឹតអន្ធកាជាមេបញ្ជាការរបស់វា ។ អង្គការឥតរូបរាងទេ តែអង្គការមានឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងក្លា អាចប្រមូលកលល្បិចរបស់យួនវៀតមិញ ដែលវាបានសាបព្រួស ដើម្បីសម្លាប់និងកំចាយខ្មែរនៅកម្ពុជាក្រោមពីឆ្នាំ១៩៤៥ដល់១៩៥៤ នោះយកមកអនុវត្តនៅកម្ពុជាកណ្ដាលទៀត ដោយគ្រាន់តែកែទម្រង់បន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ។ វាអាចសម្លាប់ខ្មែរអ្នកចេះដឹងសឹងតែអស់រលីងទៅហើយ ចំណែកឯអ្នកនៅរស់ក៏រស់ទាំងវង្វេងវង្វាន់

ភាំងភ័ន្តស្មារតី ។

ស្រាប់តែឥឡូវនេះ វាលេចចេញមុខយួនហាណូយជាបូជ្ជិយច្បាស់ក្រឡែត ដើរដោយសេរី ធ្វើព្រងើយកណ្ដាលព្រៃនៃប្រទេសខ្មែរដូចយើងបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែកនេះ ។

យាយទៀងអធិប្បាយមកដល់ត្រឹមហ្នឹង គាត់ក៏ថ្ងូរដំអូញថា ៖ បណ្ដាលមកពីយួនហាណូយជាវៀតមិញរករឿងសម្លាប់កំចាយខ្មែរកម្ពុជាក្រោមនេះហើយ ដែលខ្ញុំមិនអាចទ្រាំនៅស្រុកកំណើតបាន ។ ខ្ញុំត្រូវតែនាំប្អូនៗនិងក្មួយៗ ចាកចោលទឹកដីកម្ពុជាក្រោមដែលជាកេរ្តិ៍មរតកពីដូនតា ទុកឲ្យវាកាន់កាប់ ។ ខ្ញុំត្រូវតែគេចខ្លួនមកសំណាក់នៅកម្ពុជាកណ្ដាលដោយបាតដៃទទេ ។ ប្រាក់បៀវត្សរ៍បន្តិចបន្តួចយើងខំសន្សំសំចៃដើម្បីបង់ឈ្នួលផ្ទះនិងថ្លៃម្ហូបតែប៉ុណ្ណោះ ។ ក្រៅម៉ោងរៀននិងធ្វើការយើងនាំគ្នាដើររករបរក្រៅផ្សេងៗបន្ថែមលើប្រាក់ខែ ។ លទ្ធផលបានមកជាទីគាប់ប្រសើរ ដែលគួរឲ្យសរសើរដល់កូនខ្មែរកម្ពុជាក្រោមទាំងនោះណាស់ ។ គ្នាខំតស៊ូរៀនសូត្រលុះត្រាតែបានមុខងារដ៏សមរម្យរៀងៗខ្លួន ។

- គីម-ច័ន្ទ ជាសាស្ត្រាចារ្យបង្រៀនភាសាបារាំង (ត្រូវអង្គការសម្លាប់) ។

- គីម-សុងទ្រិញ ហៅគីម-រ៉េន ជាសាស្ត្រាចារ្យជាន់ខ្ពស់ និងជាលេខាធិការទូតទី២ នៅស្ថានទូតអារ៉ាប់ (ត្រូវអង្គការចាប់ខ្លួនទាំងប្ដីទាំងប្រពន្ធ បញ្ជូលគុកទួលស្លែងនៅថ្ងៃទី១៥-៦-៧៧ រួចបាត់ខ្លួនរហូតមក) ។

- ឃី-ថាញ់ទី ជាវិស្វករខាងលោហធាតុ បានបន្តវិជ្ជានៅសហរដ្ឋអាមេរិកនិងប្រទេសជប៉ុន (បាត់ខ្លួន) ។

- គីម-វណ្ណា ជាអ្នកបច្ចេកទេសខាងថតរូបទូរទស្សន៍និងភាពយន្ត ធ្វើការនៅការិយាល័យអ្នកនាំពាក្យនៃរដ្ឋាភិបាល (Porte-parole du gouvernement) ។

- គីម-បូ ជាអនុសេនិយឯក ធ្វើការនៅខេត្តកោះកុង (ត្រូវអង្គការសម្លាប់) ។

- ឡាំ-ក្វានបាន ជាអនុសេនិយទោកងទ័ពម៉ារីននៅមូលដ្ឋានជ្រោយចង្វារ (បាត់ខ្លួន) ។

ចំណែកឯគ្រួសារខ្ញុំ យើងមិនព្រងើយកន្តើយឡើយ ។ យើងសន្សំប្រាក់ទិញស្រែចំការ ទិញដីភូមិ ដាំដំណាំ ដាំដើមឈើស៊ីផ្លែ ។ យើងចិញ្ចឹមមាន់ទាជ្រូក ។ យើងមានជីកស្រះធំចិញ្ចឹមត្រី ។ រាល់ៗពេលយើងខំប្រឹងធ្វើការ ។ ពេលយប់យើងបូមទឹកស្រោចដំណាំនិងដើមឈើ, ពេលព្រឹកមុននឹងចេញទៅធ្វើការខ្ញុំឲ្យចំណីមាន់ទាជ្រូក ។ ឆ្លៀតពេលវ៉ាកង ខ្ញុំទៅរកមនុស្សធ្វើស្រែ ។ ក្នុងរយៈពេល២០ឆ្នាំគ្រួសារយើងមានទ្រព្យសម្បត្តិដ៏ស្ដុកស្ដម្ភ ឥតមានខ្វះខាតអ្វីឡើយ ។

ឥឡូវនេះឆ្នាំ១៩៧៩ យួនហាណូយដដែលជាវៀតកុង លួចបន្លំជ្រកក្នុងទីងងឹ

តប្រើឈ្មោះអង្គការ, ខ្ញុំត្រូវរងគ្រោះម្តងទៀតយ៉ាងធ្ងន់ ។ ខ្ញុំត្រូវព្រាត់ប្តី ព្រាត់កូនៗ ព្រាត់ក្មួយៗ ។ល។

មើលចុះ ! គឹម-ច័ន្ទជាសមាជិកបក្សខ្មែរក្រហមរបស់ខៀវ-សំផន, ជាសហការីរបស់មិត្តស៊ូ ត្រូវអង្គការសម្លាប់នៅខែតុលា១៩៧៦ ។ បើសមាជិកខ្មែរក្រហមដែលគ្មានកំហុសអ្វីសោះនោះ ត្រូវអង្គការសម្លាប់ទៅហើយ ចុះទំរាំតែអ្នកដែលមិនមែនជាខ្មែរក្រហមវិញ តើវាសនាអ្នកទាំងនោះនឹងទៅជាយ៉ាងណាទៅវិញ ? ។

- ចំណែកឯទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្ញុំដែលខំកសាងសន្សំមកតាំងពី២០ឆ្នាំនោះ ក៏ត្រូវម៉ង្គអស់រលីងជាលើកទី២ ។ ឥឡូវនេះខ្ញុំនៅសល់តែបាតដៃទទេម្តងទៀតហើយ ចុះបើខ្ញុំអាយុជាង៥០ឆ្នាំទៅហើយ តើឲ្យខ្ញុំធ្វើយ៉ាងម៉េចទៅ ? ។

និទានដល់ត្រឹមហ្នឹង យាយទៀងតឹងបេះដូង តាំងចំពង់កដោយឈឺចាប់ ខឹងនឹងយួនហាណូយ គាត់ដួលប្រួសទៅលើដី ដេកស្តូកស្តឹងនៅមួយកន្លែង ។

ពេលនោះ នាងយី-ទ្រីរ៉ាជាភ័យស្លន់ស្លោរត់ទៅឱបម្តាយទាំងយំហ៊ឺ...ហ៊ឺ ! ។ ឆ្នាំនេះរ៉ាជាអាយុបាន២៤ឆ្នាំហើយ ។ នាងជាអតីតនិស្សិតវេជ្ជបណ្ឌិត ។ តាំងពីដឹងក្តីកាលណាមក នាងតែងតែឃើញឪពុកម្តាយសំណាក់នៅខាងក្រោយវត្តរំដួល ក្រុងបាត់ដំបង ក្នុងភូមិគ្រឹះដ៏ធំស្កឹមស្កៃមួយ ដែលសម្ងំនៅកណ្តាលចំការផ្លែឈើគ្រប់មុខ ។ ខាងក្រោយផ្ទះ មានស្រះបីធំៗ ។ មានកន្លែងចិញ្ចឹមសត្វ និងមានស្រែចំការជាច្រើនទៀត ។ គាត់មានការងារធ្វើដ៏សមរម្យ មានរថយន្ត Peugot 404 លេខ ភ.ព.៤២៩២ សំរាប់ជិះទៅធ្វើការយ៉ាងមនោរម្យ ។

រ៉ាជាមិនដែលឮម្តាយឬឪពុកនាងនិទានរឿងដ៏កំសត់ឈឺចាប់នេះទាល់តែសោះ ។ នាងក៏ឱបម្តាយយំហើយយំទៀត នឹកអាណិតម្តាយមិនគួរអីមកធ្លាក់ខ្លួនដល់ថ្នាក់ហ្នឹងសោះ ។ ពេលនោះថ្ងៃក៏រះល្មម !

❑ ❑

❑

ជំពូកទី១៩

យាយទៀងក៏លើកអំរែកទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលគាត់ខំប្ដូរជីវិតលួចលាក់ទុកយ៉ាងលំបាក (ទ្រព្យនេះបើអាទមិឡឃើញ វាសម្លាប់គាត់ចោលភ្លាម) ដាក់លើស្មា រួចបណ្ដើរមិត្តភក្ដិតាមផ្លូវស្របមាត់ស្ទឹង ចូលកាន់ទីប្រជុំជនស្រុកមោងឫស្សី ។ ដើរបណ្ដើរយាយទៀងគយគន់បណ្ដើរមើលទេសភាពនៃចំការផ្លែឈើគ្រប់ជំពូកមាន ដូង ស្វាយ ល្មុត ខ្នុរ មៀន ដើមទឹកដោះគោ ក្រូចគ្រប់ធុន ដែលដុះនៅជាប់ជិតមាត់ស្ទឹង ដែលត្រូវឆេះខ្លោចសល់តែដើម វិនាសហិនហោចដោយចំបាំងគួរឲ្យស្ដាយ ។ ផ្ទះនិងភូមិគ្រឹះធំៗ ត្រូវពួកអាទមិឡរុះរើដឹកនាំចេញអស់រលីង ។ សល់តែជណ្ដើរធ្វើពីអិដ្ឋនិងកំទេចអិដ្ឋ ។ យាយទៀងមានអារម្មណ៍នឹកឃើញបក្សខ្មែរក្រហមរបស់ខៀវ-សំផន ធ្វេសប្រហែសត្រូវចាញ់បោកអង្គការអនាមិកធ្ងន់សែនធ្ងន់ គ្មានកសាងជាតិអ្វីទាល់តែសោះ គិតតែពីបំផ្លាញនិងសម្លាប់ជាតិខ្លួន ទីបញ្ចប់ក្រុមខ្មែរក្រហមដ៏ឆ្កួតលីលានេះ ត្រូវអង្គការបញ្ជាឲ្យសម្លាប់ចោលខ្ទេច ។ ចំណែកប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរក្នុងមួយនគរ ដែលសេសសល់នៅរស់ត្រូវអង្គការច្បូតយកទ្រព្យសម្បត្តិអស់រលីង គ្រប់ៗគ្នាសល់តែបាតដៃទទេ ទីបញ្ចប់ត្រូវអង្គការកៀរដើរពាសព្រៃស្ទើរស្លាប់ស្ទើររង្វេង ។

យាយទៀងរវើរវាយនឹកដល់ត្រឹមហ្នឹង ស្រាប់តែប្អូនស្រីរបស់គាត់ស្រែកប្រាប់ថា ៖ ម៉ាក់អើយ ! យើងចូលសំរាកក្នុងចំការផ្លែឈើខាងឆ្វេងដៃ យើងបបរហូបសិន ។ ស្រីៗទាំង១៥នាក់ក៏បណ្ដើរគ្នាចូលកាន់ចំការដ៏ធំល្វឹងល្វើយ មានដើមឈើស៊ីផ្លែគ្រប់មុខប៉ុន្តែសល់តែដើម មែកនិងស្លឹកស្វិតក្រញង់ៗ ។ ពេលនោះរ៉ាដាវាល់អង្ករពីរកំប៉ុងកន្លះបបរចែកគ្នាហូប ។ ស្រីៗទាំង១៥នាក់កំពុងហុតទឹកបបរស្រាប់តែឮមនុស្សច្រៀងបទហូ-ជីមិញត្រង់ឃ្លា « អូនៗសង្ឃឹមថាអុំហូអាយុមួយម៉ឺនឆ្នាំ » ។

យាយទៀងបែរភ្នែកសម្លឹងមិត្តៗរបស់គាត់មួយសន្ទុះ រួចក៏ដាក់ចានបបរចុះព្រមទាំងនិយាយថា ៖ « ខ្ញុំទៅមើលនរណាច្រៀងបទហ្នឹង » ។ យាយទៀងដើរតម្រង់សម្លេងនោះ ។ អុញគាត់ភ្ញាក់ស្រឡាំងកាំង ដោយឃើញប្ញូដូយក្មេងៗបីនាក់នៅលើដើមឈើ បីនាក់ផ្សេងទៀតឈរនៅនឹងដីកំពុងបញ្ចេញសកម្មភាពបន្តខ្សែលួស ។ ប្ញូដូយទាំងនោះមានអាយុយ៉ាងច្រើន១៨ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ។ យាយទៀងនិយាយទៅកាន់ប្ញូដូយថា ៖

- គោរពកូនៗ កូនៗសុខសប្បាយទេឬ ? កូនៗធ្វើអីហ្នឹង ? ។

បូដូយបង្ហាញអាកប្បកិរិយាភ្ញាក់ឆ្ងល់ក៏សួររបៀបខុសទំនងថា ៖

- ម៉ែ ! ម៉ែធ្វើម៉េចងាកផុតពីស្លាប់ ? ពីព្រោះអង្គការត្រូវតែសម្លាប់ឃ្មួនដែលកើតនៅស្រុកខ្មែរ ហើយដែលមិនព្រមទៅតាមរៀតកុងឲ្យអស់ ។ បូដូយម្នាក់នៅក្បែរនោះធ្លាក់ទឹកមុខ ក៏ឆ្លើយកែតម្រូវថា ៖

- ពួកកូនមិនស្មានទាល់តែសោះថាមានឃ្មួនសល់នៅរស់...

យាយទៀងមានអារម្មណ៍សង្ស័យនូវអាកប្បកិរិយានេះ គាត់សង្ស័យក៏បង្វែងជានសួរថា ៖

-តើកូនៗធ្វើអ្វី ? ។

- ក្រុមយើងកំពុងបន្តខ្សែលួស ពីទីប្រជុំជនស្រុកមោងឫស្សីទៅកាន់ភូមិនានាដូចជាស្រែអូរ ចាមល្អា ជាដើម ។

យាយទៀងឈរសម្លឹងកាយវិការរបស់កូនឃ្មួនហាណូយទាំង៦នាក់ក្មេងៗមានកាំភ្លើងដៃតែ៣ដើម កំពុងបំពេញបេសកកម្មបន្តខ្សែលួសដោយសេរីកណ្ដាលព្រៃស្ងាត់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមិនទំនងយ៉ាងនេះ គាត់ចង់ស្រែកសួរឲ្យបែកមេឃបែកដី បែកព្រៃព្រឹក្សាថា តើអង្គការរវល់ទៅណា ? តើខ្មែរក្រហមគ្រប់ៗក្រុមស្លាប់តែហោងអស់ទៅហើយឬ ? ហេតុម៉េចក៏ចាញ់ឥទ្ធិពលអាកូនឃ្មួនហាណូយតែ៦នាក់ក្មេងៗមិនទំនងយ៉ាងនេះ ? ។ យាយទៀងគ្រវីក្បាលរួចសុំលាបូដូយវិលត្រឡប់ទៅជួបមិត្តៗរបស់គាត់ ។

ពេលនោះក៏ឃើញអ្នកស្រីបូរីដើរតម្រង់មករកគាត់ ព្រមទាំងលើកដៃចង្អុល ។ យាយទៀងក្រឡេកភ្នែកសម្លឹងតាមដៃចង្អុលនោះ គាត់ឃើញនៅលើថ្នល់មានរទេះគោ២ផ្ទុកសុទ្ធតែលួស មានបូដូយ៤នាក់មានកាំភ្លើងដៃ២ដើមកំពុងបររទេះចៀសចេញពីផ្លូវ ដើម្បីឲ្យឡានមួយគ្រឿងបើកបរឆ្លងកាត់ ។ គឺឡានដែលជាប់ផុងកណ្ដាលស្ទឹងនៅភូមិអន្លង់កូប ពីម្សិលមិញនោះឯង ។ ថ្ងៃនេះឡាននេះត្រឡប់វិលមកវិញមានខ្មែរក្រហមនិរតីចំនួន៣០នាក់ មានស្រីមានប្រុសជិះជាមួយបូដូយមុខញញឹមរីករាយ ។

ពេលនោះរាស្ត្រខ្មែរបានឃើញខ្មែរនិរតីជិះឡានជាមួយបូដូយ ក៏មានគំនិតយល់ផ្សេងៗខុសគ្នា ។

- មានរាស្ត្រខ្មែរមួយភាគដែលពិចារណាមិនដិតដល់ ក៏ទះគូថស្រែកដោយត្រេកអរ ។ ពីព្រោះយល់ច្រឡំយ៉ាងធ្ងន់ស្មានតែខ្មែរក្រហមនិរតី៣០នាក់នេះត្រូវបូដូយចាប់ ។

- មានមួយភាគទៀតដូចក្រុមយាយទៀងជាដើម កេះគ្នាឈរសម្លឹងគ្រប់ៗគ្នា

តូចចិត្តធ្វើមុខស្លូត ពីព្រោះយល់ថាជាកលល្បិចថ្មីមួយទៀត របស់យួនហាណូយ វាបើកបរទ្បានប្រមូលខ្មែរនិរតីនាំយកទៅចិញ្ចឹមបំពាក់គោលជំហរតាមផែនការថ្មី បំពាក់អាវុធឲ្យឡើងវិញ ប្រែឈ្មោះថ្មីរួចបញ្ចេញឲ្យស៊ីសាច់ហុតឈាមរាស្ត្រខ្មែរជំនួសវាតទៅទៀត ។ ថ្ងៃ២២មេសា១៩៧៩ ម៉ោង២រសៀល ក្រុមយាយទៀងបណ្តើរគ្នាបន្តដំណើរចូលកាន់ទីប្រជុំជនស្រុកមោងឫស្សី ។ យាយទៀងតែងតែគយគន់មើលទេសភាពស្របបណ្តោយដងផ្លូវ ឃើញចំការផ្លែឈើគ្រប់ធុនដែលចោលគ្មាននរណាថែទាំក្នុងរយ:ពេលបួនឆ្នាំក៏ស្និតស្រពោនជាំពាសពេញ ។ ចំណែកផ្ទះកន្លែងណាក៏ដូចកន្លែងណា ឃើញសល់តែកំទេចឥដ្ឋនិងផេះគួរឲ្យស្តាយសែនស្តាយ...

យាយទៀងក៏រវើរវាយនឹកឃើញពីយប់ថ្ងៃទី២៨ កុម្ភ: ១៩៨៨ គាត់ទើបអាយុ ២០ឆ្នាំ គាត់បានអង្គុយស្តាប់ង្វៀង-វ៉ាន់ទិញជាមេវៀតមិញពន្យល់ថា បើធ្វើសង្គ្រាមជាមួយខ្មែរ គឺយួនត្រូវប្រើមធ្យោបាយទើបឈ្នះ ។ យើងត្រូវប្រើកលល្បិចបំបែកបំបាក់ញុំាងឲ្យយល់ច្រឡំកាប់ចាក់សម្លាប់គ្នា ធ្វើឲ្យអស់សង្ឃឹម រួចសឹមយើងចេញមុខបង្ហាញថា យើងមកជួយធ្វើឲ្យមានសង្ឃឹមឡើងវិញ ។

បច្ចុប្បន្ននេះត្រូវមែន ដូច្នេះយួនហាណូយមិនងាយបោះបង់ចោលគំនិតលេបយកកម្ពុជាឡើយ ។ យួនហាណូយត្រូវតែពន្យាពេលឲ្យយូរ ដោយខ្ចីដៃអាយ៉ងពីមួយទៅមួយទៀត ឲ្យបាញ់កាប់សម្លាប់តែគ្នាឯងវក់វីតទៅទៀត ។

នៅពេលដែលនាងទៀងរត់មកដល់ប្រទេសកម្ពុជា នាងតែងតែរ៉ៃរកញែកប្រាប់រៀមច្បងអំពីឧបាយកលរបស់យួនវៀតមិញ ដែលនាងបានអង្គុយស្តាប់ដោយផ្ទាល់ត្រចៀក នូវអត្ថាធិប្បាយរបស់ង្វៀង-វ៉ាន់ទិញ តាំងពីឆ្នាំ១៩៤៨មកម្ល៉េះ ។ ប៉ុន្តែគ្មានបងៗណាម្នាក់យកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់ឡើយ ។ នាងទៀងខំពន្យល់បង្ហាញអក្សរពិសេសដែលវៀតមិញឆ្នៃប្រឌិតដាក់ឈ្មោះភូមិ, ឃុំ, ស្រុក, ខេត្ត, នគរនៃប្រទេសខ្មែរ សំរាប់ចារកិច្ចរបស់វាប្រើ ។ ឧទាហរណ៍ ៖

A -> កម្ពុជា, **A+B ->** ភ្នំពេញ, **A+B1 ->** បាត់ដំបង, **A+B1+A ->** ស្រុកសង្កែ **A+B1+A1 ->** ឃុំស្វាយប៉ោ, **A+B1+A2 ->** ឃុំអន្លង់វិល ។ល។

ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៣ ផ្នែកសឹកខេត្តបាត់ដំបងចាប់បានបូដូយជាយួនហាណូយម្នាក់អាយុ១៨ឆ្នាំ ជាក្រុមកាំភ្លើងធំ ។ ពេលនោះលោកវរ:សេនិយឯក វ៉ន-ស្វាង ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវសួរចម្លើយបូដូយនេះ បានសុំពឹងយាយទៀងជួយពិនិត្យសៀវភៅដែលនៅជាប់នឹងខ្លួនវា (នៅក្នុងសៀវភៅនោះមានអក្សរសម្ងាត់ដូចដែលបានរៀបរាប់នៅខាងខាងលើស្រាប់) ។ ឆ្លៀតពេលដ៏ល្អនោះ យាយទៀងខំរ៉ៃរកញែកនូវកលល្បិចនិងផែនការរបស់យួនហាណូយជាវៀតមិញដាក់ទិស ត្រូវតែវាតទីយក

ទឹកដីកម្ពុជាឲ្យបានបញ្ចូលក្នុងសហព័ន្ធឥណ្ឌូចិន ។ ប៉ុន្តែពេលណាក៏ដូចពេលណាដែរ នៅពេលដែលយាយទៀងខំពន្យល់ពីរឿងនេះ អស់លោកទាំងនោះតែងតែសើចកាច់កកាច់ស្រង់រួចឆ្លើយថា ៖

« យួនហាណូយជាវៀតមិញក្ដីជាវៀតកុងក្ដី វាយលសប្ដិទេតើ ! តើវាធ្វើអីយើងកើត បើសព្វថ្ងៃវារកតែបាយស៊ីគ្មានផង ! » ។

មានលោកខ្លះធ្វើឫកក្រអឺតសំឡក់សំឡឹងយាយទៀង ពីក្បាលដល់ចុងជើង មើលងាយពេបជ្រាយឆ្លើយរបៀបស្ដីបន្ទោសថា ៖

« ហ៊ឺ ! បងឯងឲ្យតម្លៃយួនហាណូយណាស់ ! » ។

គួរឲ្យស្ដាយអស់លោកទាំងនោះណាស់ ដោយមិនដឹងទាល់តែសោះថា យួនហាណូយមានពាក្យមួយឃ្លាថែងថា ៖

« បើសិនជាអ្នកមិនទៅវាយសឹកនៅកម្ពុជា អ្នកនឹងដាច់ពោះស្លាប់ – តែបើអ្នកទៅយកបាយរបស់កម្ពុជា អ្នកនឹងមានភ័ព្វវាសនា អាចរស់នៅជាបន្តទៅទៀត ! »

(Si tu ne va pas te battre au Kampuchea, tu mourras de faim ! Si tu y va prendre son riz, tu auras de chance de survivre) ។

ចំណែកយាយទៀងគាត់យល់ថា បងៗខ្មែរចិត្តរាយមាយណាស់ ខ្មែរមើលងាយសត្រូវ មើលងាយអ្នករាយការណ៍ហួសហេតុយ៉ាងនេះ គាត់ក៏បោះបង់ឈប់នឹកនារហូតមក ។

ឥឡូវមានឈ្មោះអង្គការអនាមិក អាចប្រានក្បាលខ្មែរក្រហមគ្រប់និន្នាការឲ្យនាំកលល្បិចរបស់ហូ-ជីមិញ យកមកសាបព្រួសពាសពេញប្រទេសខ្មែរ ក្នុងរយៈពេលតែបួនឆ្នាំ ញ៉ាំងឲ្យនគរខ្មែរទាំងមូលដែលសំបូរដោយសុភមង្គល ដោយទ្រព្យធនធាន ឲ្យរលាយទៅជាផេះ ។ ខ្មែរកំពុងអស់សង្ឃឹម ស្រាប់តែយួនហាណូយជាវៀតណាមចូលមកជួយឲ្យមានសង្ឃឹមឡើងវិញ ។

កំពុងរវើរវាយនឹកឃើញរឿងអតីតកាល ស្រាប់តែមានអ្នកស្រែកឡើងថា ៖

« យើងមកដល់ផ្សារស្រុកមោងឫស្សីហើយ » ។

យាយទៀងឮសំដីនេះ ក៏ក្រឡេកភ្នែកសម្លឹងមួយគ្រួស គាត់លាន់មាត់ថ្ងូរថា ៖

« ឱទេវតាអើយ ! មើលចុះទីប្រជុំជនស្រុកមួយទាំងមូល សល់តែកំទេចឥដ្ឋនិងផេះ ឃើញតែមេឃនិងដី ។ យាយទៀងបណ្ដើរមិត្តៗរបស់គាត់ដើរកាត់ស្ពានិយរថភ្លើង ក៏ឃើញទូររទេះភ្លើងជាច្រើនឥតគណនាត្រូវអង្គការដុតបំផ្លាញចោល ។ ឆ្ងាយពីទីនោះបន្តិច ខាងស្ដាំដៃមានវត្តបុរាណមួយ ត្រូវអង្គការវាយបំផ្លាញចោលខូចខាតខ្ទេចខ្ទី ។ នៅក្នុងបរិវេណវត្តនោះ ឃើញសុទ្ធតែខ្មោចឡានគ្មានម៉ាស៊ីនគ្រប់ធុនជាច្រើនពាន់គ្រឿងរប៉ាត់រប៉ាយពាសពេញ ។

ស្រីៗមេម៉ាយទាំង១៥នាក់ ក៏បណ្តើរគ្នាដើររៀងទីនោះមកកាន់ផ្លូវជាតិលេខ៥ ។ ថ្ងៃទី២២-៤-៧៩ ម៉ោងប្រហែល១០យប់ យើងដេកសំរាកលើថ្មីញើមផ្តល់ផ្លូវលេខ៥ខាងស្តាំដៃទៅកាន់ទីក្រុងបាត់ដំបង ។ ដេកផ្ទាល់ដី ពឹងដីជាកន្ទេល ពឹងមេឃជាដំបូល ក្បាលកើយទ្រព្យសំណល់ជាចុងក្រោយបង្អស់ ។ យាយទៀងសម្លឹងមើលរាស្ត្រខ្មែរជាច្រើនសែននាក់ដើរពេញថ្នល់ បាតដៃទទេដូចគេទើបចេញពីរោងកុន ។ ដើរគ្មានទិសដៅទាំងយប់ទាំងថ្ងៃពីមោងឫស្សីទៅបាត់ដំបង ដែលមានចម្ងាយជាង៥០គ.ម. ។ គឺមួយជួរខាងស្តាំ ដើរចូលកាន់ទីក្រុងបាត់ដំបង មួយជួរខាងឆ្វេងដើរចេញពីបាត់ដំបងទៅមោងឫស្សីវិញ ។

ព្រលឹមថ្ងៃទី២៣-៤-៧៩ យាយទៀងបបួលមិត្តៗរបស់គាត់បន្តដំណើរតាមផ្លូវជាតិលេខ៥ទៅកាន់ទីក្រុងបាត់ដំបង ។ ម៉ោងប្រហែល១០ព្រឹក ក្រុមយាយទៀងមកដល់ភូមិ កកោះ គាត់បានឃើញបូដូយ៣នាក់កំពុងតោងបេះផ្លែស្វាយ ។ ខាងជើងបន្តិច ៣នាក់ទៀតនៅក្រោមដើមក្រសាំង មុខញញឹម ឈរផ្ទឹមចង្កេះមើលខ្មែរ «រត់សឹក» ។ បូដូយជាយួនហាណូយក្មេងៗទាំងនេះគ្មានអាវុធទេ ។

នឹកគួរឲ្យសើចគោកមែន ! ហេតុម៉េចកូនយួនហាណូយមានវាសនាមកផ្ទឹមចង្កេះមើលខ្មែរជាម្ចាស់ស្រុក ជាច្រើនសែននាក់កំពុងស្លន់ស្លោភៀសខ្លួនរត់ចេញពីព្រៃ រត់ចេញពីកណ្តាប់ដៃខ្មែរក្រហម បាតដៃទទេគ្រប់ៗគ្នាយ៉ាងនេះទៅវិញ ? ។

យាយទៀងក៏បបួលគ្នាចុះទៅសំរាកក្រោមដើមក្រសាំងនោះដែរ ។ បូដូយក៏សួរថា ៖ តើមានម៉ែណាចេះនិយាយភាសាយួនទេ ? ។ ពេលនោះយាយទៀងគាត់អះអាងថា គាត់ចេះនិយាយយួន ! គាត់ជាជាតិយួន !

បូដូយសំដែងឫកពារដូចជាភ្ញាក់ វាសម្លឹងមុខគ្នាមួយសន្ទុះរួចវានិយាយដូចក្រុមបូដូយមុនដែរ ។ វាសួរយាយទៀងថា ៖

- ហេតុម៉េចម៉ែឯងសល់នៅរស់ ? ពីព្រោះអង្គការត្រូវសម្លាប់អាណិកជនយួនឲ្យអស់ណា ! ។

យាយទៀងមានអារម្មណ៍ឆ្ងល់សែនឆ្ងល់ នូវឫកពារបូដូយទាំងនេះ ។ ប៉ុន្តែគាត់ធ្វើដូចជាត្រេកអរជាក្រៃលែង ដែលបានជួបយួនសាសន៍ជាមួយគ្នា គាត់សុំសួរសេចក្តីសុខទុក្ខពីនេះពីនោះបន្តិច រួចប្រញាប់សុំលាបូដូយបន្តដំណើរទៅមុខទៀត ។ នៅពេលនោះគាត់ឃើញ អាបូដូយម្នាក់គេចទៅជួបគ្នាវាដែលកំពុងបេះស្វាយ ឈរខ្សិបគ្នាមួយសន្ទុះ រួចក៏បណ្តើរគ្នាទាំងបួននាក់ទៅជួបជុំគ្នាក្រោមដើមក្រសាំង ។ មានបូដូយម្នាក់និយាយទន់ភ្លន់លួងលោមយាយទៀងនិងយី-ទ្រីវ៉ាដា ឲ្យនៅសំរាកជាមួយពួកវាមួយយប់សិន ។ យាយទៀងយល់ថាមិនស្រួលទេ ពីព្រោះឫកពារបូដូយទាំង៦នាក់នេះគួរឲ្យសង្ស័យណាស់ ។ មិនបង្អង់គាត់ក៏សុំលាក្រុមវាចេញដំ-

ណើរភ្លាម ។

ម៉ោងប្រហែល៦ល្ងាច ក្រុមយាយទៀងមកដល់គីឡូម៉ែត្រលេខ៣០ គឺភូមិព្រៃដីរី ចំក្បាលស្រែរបស់គាត់ដែលមានទំហំ២០០ម.x១០០០ម. ។ ពេលនោះយាយទៀងគាត់ស្រែកយំដូចកូនក្មេង យំហូរទឹកភ្នែកជោកថ្ពាល់ គាត់យំហើយយំទៀត ពីព្រោះតាំងពីបីឆ្នាំមកហើយគាត់ភ្លេចយំ គឺចាប់តាំងពីពេលដែលអង្គការបញ្ជាឲ្យខ្មែរក្រហមចូលមកចាប់ចងលោកឃី-វិញទ្រី ជាប្ដីរបស់គាត់នាំយកទៅសម្លាប់ សេចក្ដីតក់ស្លុតរន្ធត់ដ៏ហួសហេតុនេះញ៉ាំងឲ្យយាយទៀងដួលសន្លប់បាត់ស្មារតីជាច្រើនម៉ោង លុះគាត់ភ្ញាក់ដឹងខ្លួនឡើងវិញ គាត់ភ្លេចយំរហូត ។ ទើបថ្ងៃទី២៣-៩-៧៩ នេះស្រាប់តែគាត់នឹកឃើញចេះយំ គាត់យំចេញទឹកភ្នែក គាត់យំបណ្ដើរគាត់និយាយបណ្ដើររ៉ាយរ៉ាប់ប្រាប់មិត្តៗរបស់គាត់បណ្ដើរថា ដីស្រែនេះមានទំហំ២០ហិកតា ជាទ្រព្យដ៏សំឡាញ់របស់គាត់ ។ គាត់រកស៊ីលូតលាស់ដោយសារដីស្រែនេះ ។ ពីសករាជសម្ដេចនិងលោកលន់-នល់ គាត់និងប្ដីតែងតែនាំកូនទាំង៦នាក់ជិះឡានផ្ទាល់ខ្លួនមកកាន់ស្រែនេះសឹងរាល់ថ្ងៃអាទិត្យ នាំគ្រួសារញ៉ាំបាយ ។ កូនទាំង៦នាក់ស្រែកច្រៀងលោតរាំលេងកណ្ដាលវាលល្ហល្ហេវ មហាសែនសប្បាយរីករាយមនោរម្យ ប្រកបដោយសុភមង្គលដ៏បរិបូណ៌ ។ គាត់មិនស្មានទាល់តែសោះថានឹងមានគ្រោះថ្នាក់ដល់នូវវិនាសហិនហោចជាលើកទី២ដូច្នេះឡើយ។ ពេលនោះយាយទៀងលើកដៃចង្អុលវាលស្រែដ៏ធំល្វឹងល្វើយជាប់តាមបណ្ដោយផ្លូវជាតិលេខ៥ ព្រមទាំងធ្វើអត្ថាធិប្បាយថា ៖

- អូនៗមើលចុះប្រទេសកម្ពុជាយើង មិនខ្វះវាលស្រែទាល់តែសោះ មានស្រាប់ៗ មើលដាច់កន្ទុយភ្នែក ហេតុម្ដេចអង្គការទុកចោលឲ្យស្មៅដុះទ្រុបទ្រុលយ៉ាងនេះ ? ហេតុម៉េច អង្គការបែរជាដាក់កំណែនឲ្យខ្មែរទៅលុបបឹង ទៅកាប់ឆ្ការបំផ្លាញព្រៃឈើល្អៗដោយយកលេសថា យកដីធ្វើស្រែទៅវិញ ? ជាពិសេសទៅទៀតកន្លែងទាំងឡាយនោះភាគច្រើនជាកន្លែងគ្រុនចាញ់ ត្រូវឈឺស្លាប់យ៉ាងសាហាវព្រោះគ្មានថ្នាំការពារទាល់តែសោះ ។

យាយទៀងបបួលមិត្តៗរបស់គាត់ដេកសំរាកនៅលើវាលស្រែដ៏កំសត់របស់គាត់មួយយប់សិន ។ យាយទៀងដេកផ្ទាល់ដី ក្បាលកើយភ្លឺស្រែ សំឡឹងមើលមេឃខែចែត្រ ខ្ពស់ត្រដែតខៀវស្រងាត់គ្មានពពក ។ ចិត្តរបស់គាត់នឹកទៅដល់ប្ដីដែលធ្លាប់កំសត់កំរជាមួយគ្នា ។

គាត់នឹកឃើញថា ទម្រាំនឹងរៀនបានជានាយមន្ទីរពិសោធន៍ បងទ្រីត្រូវរៀនអស់ជាច្រើនឆ្នាំ ។ បងទ្រីមិនដែលកាន់កាំភ្លើងតទល់ចំពោះគូបដិបក្ខណាទាល់តែសោះ ។ បងទ្រីថែទាំតែអ្នកជម្ងឺនៅមន្ទីរពេទ្យធំបាត់ដំបងតាំងពីឆ្នាំ១៩៥១ដល់១៩

៧៥ ។

អ្នកស្រុកនៅក្រុងបាត់ដំបង ភាគច្រើនទាំងខ្មែរទាំងបរទេសទទួលស្គាល់បងទ្រីជាពេទ្យមានបច្ចេកទេសដ៏ត្រឹមត្រូវ មានចិត្តចេះជួយអ្នកក្រខ្សត់ដែលរងគ្រោះថ្នាក់ ជួយឧបត្ថម្ភអ្នកជម្ងឺធ្ងន់ៗដែលគ្មានបងប្អូន រើសក្មេងកំព្រាយកមកចិញ្ចឹម ។ ចំណែកបងប្អូនខ្មែរកម្ពុជាក្រោម បងទ្រីជួយមើលជម្ងឺដោយឥតគិតថ្លៃ ជួយចិញ្ចឹមឲ្យរៀនសូត្រ ។

រាល់ៗពេលមកកាន់ភូមិព្រៃដីរនេះ បងទ្រីតែងតែនាំយកមកនូវថ្នាំដូចជា Ganidans, Aspirines, Pénicillines ជាដើម ព្រមទាំងនំចំណីនិងសំពត់ខោអាវ ដាក់ទានឲ្យអ្នកស្រុក ។ បងទ្រីមានចិត្តសប្បុរសយ៉ាងនេះ ហេតុម្តេចបានជាអង្គការសម្លាប់បងទ្រី ? រឿងគួរឲ្យចម្លែក ប្រជាជននៅកងព្រៃស្វាយ ទាំងប្រជាជនថ្មីទាំងប្រជាជនចាស់ ទាំងគណៈកម្មការកង ទាំងឈ្លប មានមិត្តកោដិ មិត្តរ៉េតជាដើម ពេលដឹងថាមានក្រុមឃាតករអាថ៌កំបាំង ចូលមកចាប់ចងបងទ្រីនាំយកទៅសម្លាប់ ក៏យំសោកស្តាយគ្រប់ៗគ្នា ។ មិត្តកោដិនិយាយប្រាប់មិត្តរ៉េតនៅចំពោះមុខយាយទៀងថា ខ្លួនគាត់ចង់រំដោះមិត្តទ្រីដែរ តែគួរឲ្យស្តាយណាស់ គាត់លៃលកធ្វើមិនទាន់ ។ មិត្តកោដិបញ្ជាក់ថា មិត្តទ្រីចេះកសាងខ្លួនល្អណាស់ គាត់គ្រាន់តែជាពេទ្យ ហេតុម្តេចក៏អង្គការបញ្ជាឲ្យសម្លាប់គាត់អញ្ចឹង ?...

យប់នោះយាយទៀងដេកមិនលក់ទាល់តែសោះ គាត់នឹកដល់សោកនាដកម្មដែលអង្គការធ្វើមកលើប្តីគាត់ ។ គាត់នឹកដល់ការព្រាត់ពីប្តី ដែលស្ថិតនៅជាប់ជានិច្ចក្នុងបេះដូងរបស់គាត់ ។

ព្រលឹមថ្ងៃទី២៤-៧-១៩៧៩ យាយទៀងបបួលមិត្តៗរបស់គាត់បន្តដំណើរទៅមុខទៀត ។ គាត់មានវិចារណញ្ញាណនឹកអាណោចអធម៌អាសូរដល់រាស្ត្រខ្មែរដែលជាសាសន៍ស្លូតបូត សុចរិត សុភាពទន់ភ្លន់ គ្រប់ៗរូបមានទ្រព្យសម្បត្តិមធ្យម ។ គ្រប់ៗគ្រួសាររស់នៅសុខក្សេមក្សាន្តយ៉ាងស្រួល ដោយមានវត្ថុធម្មជាតិស្ថិតនៅជុំវិញទីលំនៅគ្មានខ្វះអ្វីឡើយ ។ ជាពិសេសមិនដែលអត់ឃ្លាន មិនដែលលំបាកវេទនាឡើយ ។

មកតែពីប្រមុខរដ្ឋ ទាំងសក្តិភូមិ ទាំងខ្មែរក្រហម ខ្វះសមត្ថភាព ធ្វេសប្រហែសបណ្តោយខ្លួនឲ្យចាញ់កលឧបាយរបស់អង្គការអនាមិក ញ៉ាំងឲ្យប្រជាជនខ្មែរមួយនគរ ដែលសេសសល់ពីស្លាប់ ទៅជាក្ររហែមរហាមបាតដៃទទេ មានតែអាវខោមួយបន្លាស់ជាប់នឹងខ្លួន បណ្តើរគ្នាដើរទៅ គ្មានទិស គ្មានដៅ ពឹងដីជាគ្រែ ជាកន្ទេល ពឹងមេឃជាដំបូល រស់នៅក្រោមក្តៅ កណ្តាលភ្លៀង កណ្តាលខ្យល់ ។

យាយទៀងកំពុងរវើរវាយនឹកឃើញសេចក្តីរងទុក្ខវេទនានៃរាស្ត្រខ្មែរ ស្រាប់

តែព្រាដា កូនស្រីរបស់គាត់ស្រែកហៅថា ៖ ម៉ាក់អើយ ! យើងមកដល់ភូមិកាច់រទេះហើយ ។

យាយទៀងឈប់ឈរទ្រឹងមួយសន្ទុះ គាត់ក្រឡេកភ្នែកគយគន់មើលភូមិនេះមួយគ្រួស ពេលនោះបេះដូងគាត់កញ្ជ្រោលស្រែកយំទប់មិនឈ្នះ ។ យាយទៀងយំដូចមនុស្សឆ្កួត យំហើយយំទៀត ពីព្រោះភូមិកាច់រទេះនេះ គាត់សន្និដ្ឋានទុកជាស្រុកកំណើតរបស់គាត់ ។ រាស្ត្រខ្មែរនៅភូមិនេះគឺខ្មែរកម្ពុជាក្រោមទាំងអស់ ដែលនាំគ្រួសាររត់គេចពីអំពើព្រៃផ្សៃរបស់វៀតមិញ រករឿងសម្លាប់បំផុតពូជ មកជ្រកនៅសុខសាន្តជាយូរឆ្នាំមកហើយ ។ យាយទៀងគោរពស្រឡាញ់រាប់អានអ្នកស្រុកភូមិនេះដូចបងប្អូនបង្កើត ។ ភូមិនេះស្ថិតនៅស្របបណ្តោយផ្លូវជាតិលេខ៥ មានចម្ងាយពីក្រុងបាត់ដំបងប្រហែល២៥គ.ម. ។

ពីមុនឆ្នាំ១៩៧៥ ភូមិនេះមានផ្ទះវីឡាល្អៗជាច្រើនគ្រឿង ភាគច្រើនធ្វើអំពីឈើមានដើមឈើស៊ីផ្លែគ្រប់ធុន ដាំជាជួរៗព័ទ្ធជុំវិញផ្ទះទាំងនោះ ។

នៅថ្ងៃនេះ ភូមិកាច់រទេះក្លាយទៅជាព្រៃរលិចព័ទ្ធ ។ វីឡាទាំងឡាយនេះឃើញតែកំទេចឥដ្ឋ ។ ចំណែកដើមឈើស៊ីផ្លែគ្រប់ៗធុនស្វិតក្រញង់ ភ្លើងឆេះខ្លោចគួរឲ្យសោកស្តាយណាស់ ។ អ្នកស្រុកភេទប្រុសនៅភូមិនេះ ត្រូវអង្គការសម្លាប់ចោលជាច្រើនពាន់នាក់ ព្រោះតែគ្នាមានដើមកំណើតជាខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ។ យាយទៀងនឹកឃើញកាលពីបួនឆ្នាំកន្លងផុតទៅ ពេលដែលអង្គការចេញបញ្ជាដេញប្រជាជនឲ្យថយចេញពីទីលំនៅ ពេលនោះយាយទៀង-តាទ្រី នាំកូនតូចៗប្រាំនាក់ភៀសខ្លួនមកកាន់ភូមិនេះនៅម៉ោងប្រហែល១០ ថ្ងៃទី២៤ មេសា ១៩៧៥ ។

មកដល់ដំបូងគាត់ភ័តតក់ស្លុតសឹងសន្លប់ ព្រោះគ្មានឃើញនរណាទទួលខុសត្រូវទាល់តែសោះ ។ គាត់ដេកយំសោកស្តាយទ្រព្យសម្បត្តិ ។ ប៉ុន្តែកាលណោះយាយទៀងនៅសល់ទ្រព្យដ៏សំខាន់ គឺកូនប្រាំនាក់និងប្តី ។ ឥឡូវថ្ងៃនេះ ម៉ោងដដែល ថ្ងៃដដែល ខុសតែឆ្នាំ គាត់មកដល់ភូមិដដែល តែគាត់នៅសល់តែកូនស្រីទី២ម្នាក់តែប៉ុណ្ណោះ ។ ពេលនោះយាយទៀងស្រែកយំម្តងទៀត ដើម្បីបន្ធូរទ្រូងដែលកំពុងឈឺចាប់ខ្លោចផ្សា ។ មានតែទឹកភ្នែកទេដែលជួយលួងលោមគាត់ឲ្យភ្លេចនូវអនុស្សាវរីយ៍នានាដែលកន្លងហួសទៅ ។ យាយទៀងយំបណ្តើរព្រមទាំងបបួលមិត្តៗខំស្រូតដំណើរទៅកាន់ទីក្រុងបាត់ដំបង ដែលមានចម្ងាយតែ២៣គ.ម.ទៀតតែប៉ុណ្ណោះ ។

យាយទៀងមិនហ៊ានសំរាកទេ គាត់ខំស្រូតដំណើរ ពីព្រោះគាត់ស្រមៃថាល្ងាចនេះ គាត់នឹងឃើញផ្ទះវីឡានិងចំការផ្លែឈើគ្រប់មុខរបស់គាត់ ។

យាយទៀងមានទឹកភ្នែកជាប់ជានិច្ច ពីព្រោះផ្លូវជាតិលេខ៥ មានអនុស្សាវរីយ៍